Anul 36 BUCUREŞTI, la 29 Mai 1938 Nr. 21

LIBERTATEA

—Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie, în anul 1902—

„LIBERTATEA" ESTE PROPRIETATEA FAMILIEI MOŞTENITOARE ALUI ION I. MOŢA

Redactor răspunzător: GAVRIL POP

PREŢUL FOII ESTE: 120 Lei pe un an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe 3 luni.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA „LIBERTATEA" Moţa BUCUREŞTI I. — Calea Victoriei 63.
Aici se vor trimite orice scrisori pentru redacţie precum şi cererile sau banii pentru abonamente.

Apare în fiecare Dumineca

Preţul unui număr 2 Lei

Cele două triunghiuri

In limbajul cel mai nou al politicei externe se pomeneşte foarte des despre *triunghiuri*. Inainte vreme se pomenea despre »dreapta« şi »stânga«, despre »naţionalism« şi »internaţionalism« sau »comunism«. Acum, nu se mai pomeneşte decât despre triunghiu. Ce însemnează aceasta?

Puterile mari ale lumii caută pe toate căile să-şi apropie prietenia celor mai puternice ţări. Ele îşi aleg ca prieteni mai ales pe acele popoare a căror conducere lăuntrică se potriveşte sau se aseamănă cu conducerea puterii care leagă prietenia. Astfel Italia şi Germania, cari au ajuns prietene nedespărţite, au căutat să lege aceiaşi strânsă prietenie şi cu Japonia. Desele consfătuiri dintre cele trei ţări mari au întărit aşa de mult prietenia între ele, încât mergerea dela o ţară la alta o socotesc fără nici o împotrivire, fără nici un hotar. Impreună înţelegerea aceasta dintre Germania, Italia şi Japonia a fost botezată cu numele *triunghiul Roma-Berlin-Tokio*.

Cum este şi firesc, orice înţelegere a ţărilor trebuie să aibă şi potrivnic. De când lumea a fost aceasta. Şi cât va fi lumea o împreună înţelegere a tuturor ţărilor nu va putea exista. Impotrivirea, mama tuturor relelor, va fi vie atâta cât pe pământ vor trăi oameni.

Anglia, Franţa şi America, potrivnice politicei celorlalte trei ţări, — cu cari nu se potrivesc nici la gând şi nici la fapte, — nu s'au lăsat mai pe jos şi au alcătuit şi dânsele un alt triunghiu: *triunghiul Londra-Paris-New-York*.

Iată 6 puteri uriaşe faţă în faţă, conduse de gânduri potrivnice, de idei deosebite, cari frământă în ele ura de moarte. Deoparte Germania, Italia şi Japonia, cari au în alcătuirea lor o conducere de dreapta şi de ceealaltă parte Anglia, Franţa şi America, cu o conducere »democrată« după spusa lor, de stânga după a noastră. Aceste puteri se luptă acum să strângă laolaltă cât mai multe prietenii. In clipa în care strângerea prieteniilor şi înarmarea până în dinţi va lua sfârşit, cele 2 triunghiuri se ver ciocni. Lovitura va sgudui lumea din temelii. Nu se ştie care dintre triunghiuri va fi mai puternic. Totuşi unul va cădea zdrobit. Căderea lui va ucide o parte din omenire iar biruitorul va lua în stăpânire pământul. Aceasta va fi soartea lumii.

Până la ciocnirea celor 2 triunghiuri, popoarele se acopere cu oţele. In văzduh, pe pământ şi pe întinsul apelor, cresc şi se înmulţesc înfricoşătoarele maşini ale morţii, pregătite anume ca să fie cât mai ucigătoare. Toate acestea se pregătesc pentru stârpirea oamenilor de pe faţa pământului.

Să fim cu gândul la Dumnezeu şi să i cerşim cu plecată frunte îndurarea.

Nu le daţi păsuire, că o cer cu gând viclean!

— Jidanii cari au intrat în ţară pe furiş acum se plâng că nu au avut vreme să-şi caute actele —

Un mare conducător al jidanilor din Ardeal, Klein pe nume, s'a plâns amarnic într'un ziar maghiar, că stăpânirea nu are milă de jidani, că îi asupreşte silindu-i să-şi dovedească cetăţenia, fiindcă într'altfel trebue să-şi iee tălpăşiţa. Nici răgaz nu le mai dă stăpânirea, pentru că le-a dat odată, şi ei sărmanii tot nu şi au putut scoate încă actele. Sărmanii de ei!

Dar să vedem de ce nu şi află jidanii actele. Dacă locueşti, tu Iţic ori Strul, în Bucureşti, şi te-ai născut de pildă în Basarabia, iar părinţii tăi s'au născut tot acolo, şi moşii, adecă părinţii părinţilor tăi s'au născut tot acolo, scoaterea unui certificat doveditor te costă: drumul dela Bucureşti până unde te-ai născut în Basarabia şi două trei zile cât are lipsă notarul să te caute în registru. Pentru-că dacă într'adevăr moşii şi părinţii tăi s'au născut şi murit în Basarabia ori în altă parte a ţării, notarul îi va afla, de bună seamă.

Iar dacă nu, poţi tu, Iţic ori Ştrul, să umbli de colo până colo, poţi cere răgaz stăpânirii, poţi plânge ori cât de amarnic că certificatul şi aşa nu-l vei primi.

De ce? Pentru-că ai venit în ţară pe furiş, atunci când la hotarele ţării noastre erau adormite străjile. Ai venit şi te-ai ascuns aici, ai scăpat de sub veghea stăpânirilor, ai făcut rădăcini aici, dar nu ai fost destul de viclean. Nu ţi-ai adus aminte că odată şi odată, te va întreba cineva: de unde eşti?.. unde te-ai născut?.. şi aşa mai departe. Şi dacă nu te-ai născut aici, cu moşii şi strămoşii tăi, acela care te-a întrebat îţi va cere „certificat". Tu nu-l vei avea, fiindcă n'ai fost vi clean să-l »ticlueşti« din bună vreme, aşa cum ai ticluit toate minciunile cu cari ai izbutit să încaleci neamurile... Şi te-a aflat »revizuirea« fără el!

Sunt 40 de procente de jidovi cari nu-şi pot afla acte. Ei cer răgaz dela stăpânire să le mai caute, doară le or găsi.

Să nu le dea răgaz stăpânirea! Fiindcă dându-le vreme de căutare, jidovii îşi fabrică acte. Nici milă de ei să nu le fie. Ci să-i îndrume până la hotar, că ştiu ei trecătoarea pe care s'au furişat în ţară.

Cehoslovacia în stare de alarmă

Se svoneşte că trupe germane s'ar îndrepta spre graniţă în urma împuşcării de către cehoslovaci a 2 germani sudeţi. Mobilizare generală?

Pe cerul Europei plutesc nori grei. Cehoslovacia a ajuns din nou pe primul plan al preocupărilor internaţionale. Germanii sudeţi se mişcă, manifestează, cer drepturi pe cari stăpânirea Cehoslovaciei nu le poate împlini. Intreagă atenţiunea lumii se îndreaptă acum în această parte. Dl Milan Hodza, primul ministru al Cehoslovaciei a declarat că poporul cehoslovac »trebue să fie în permanentă stare de alarmă«. Germania este la lucru. Cea mai mică scânteie poate deslănţui războiul.

DOI GERMANI IMPUŞCAŢI

Doi germani sudeţi au voit să treacă cu motocicletele din Cehoslovacia in Germania. La graniţă au fost opriţi. Ei nu s'au supus ordinelor grănicerilor şi au fost împuşcaţi de aceştia, în clipa în care păşiau peste graniţă pe pământul Germaniei. Amândoi au murit pe loc. In urma acestei întâmplări guvernul cehoslovac a luat întinse măsuri de pază, trimiţând întăriri la graniţa dinspre Germania.

TRUPE GERMANE LA GRANIŢĂ

Guvernul englez a trimis guvernului german o întrebare: Dacă sunt adevărate svonurile că trupe germane au fost înşirate dealungul graniţei spre Cehoslovacia. Ziarele engleze cred a şti, că trupele germane au fost puse pe graniţă cu prilejul alegerilor cari au loc acum în Cehoslovacia.

Gazetele germane nu au desminţit aceste svonuri. Au spus însă că populaţia slovacă este aţâţată împotriva germanilor sudeţi.

Guvernul cehoslovac — scriu ziarele germane — nu dă destulă atenţiune acestei chestiuni şi acest fapt va produce ciocniri foarte grele.

MOBILIZARE GENERALĂ ÎN CEHOSLOVACIA

Guvernul cehoslovac, — în urma celor petrecute — a chemat sub drapel toate contigentele de rezervişti. Guvernul declară că a făcut acest lucru pentru a menţine ordinea lăuntrică. Această declaraţie a fost făcută în scopul de a linişti Europa. Fapt este că mobilizarea a fost făcută în scopul de a fi gata la un eventual atac german.

De altfel preşedintele partidului republican din Cehoslovacia a dat ţării un manifest în care spune, că „un popor întreg se va opune împotriva cutropitorului în apărarea patriei şi astfel ciocnirea nu va putea fi înlăturată«. Se mai spune în manifest, că germanii nu vor putea intra în Cehoslovacia aşa cum au intrat în Austria.

CELELALTE PUTERI VEGHIAZĂ

Anglia, Franţa, Rusia şi celelalte puteri potrivnice Germaniei veghiază. Ele sfătuesc mereu pe cancelarul Hitler să nu se amestece în treburile Cehoslovaciei. Sfaturile lor nu au răsunetul cuvenit în Germania.

Am spus în repeţite rânduri că problema sudeţilor germani din Cehoslovacia este un cui foarte primejdios în inima Europei. Spusele noastre s'au dovedit. In scurtă vreme vom avea de înregistrat ciocniri foarte sângeroase. Germania pândeşte cu ochi de vultur.

Un sat nou

In mintea cetitorilor este încă proaspătă amintirea *focului* grozav care a prefăcut în cenuşe satul Dioşti din judeţul Romanaţi. M. Sa Regele a plecat atunci la faţa locului, ca însuşi să dee ordine şi să împartă ajutoare. Cuvintele M. Sale Regelui ne-au rămas adânc întipărite în suflet: »Vom ridica, pe ruinele satului Dioşti, un sat nou, care să fie mândria vremilor în care trăim«.

Lucrările au început. După planul amănunţit întocmit de către un profesor dela Academia de arhitectură, satului Dioşti i s'a pus temelia. Două milioane de cărămizi au fost arse. Casele din sat vor fi construite din piatră şi cărămidă. Case mari, încăpătoare, ca în ele să poată creşte familii sănătoase. Nu case mici, arătoase pe din afară, dar pline de germenii boalelor pe dinlăuntru. Satul va avea străzi largi, biserică frumoasă, casă culturală. Cu un cuvânt, un sat visat de toţi aceia cari doresc din suflet ridicarea ţăranilor la o stare mai bună.

Frumoasa înfăptuire care se pregăteşte în satul nou Dioşti ne-a dat putinţa să ne amintim şi de celelalte sate ale ţării. Trecând prin satele româneşti, ochiul iscoditor al cunoscătorului se izbeşte de sărăcia neagră în care se sbate ţăranul. Casa lui mică, în cele mai multe cazuri cu o singură încăpere, care adăposteşte într'ânsa o familie dela 10 suflete în sus, în loc să fie o pepinieră din care să răsară trupuri sănătoase în slujba ţării, sunt mai de grabă focare de boală necruţătoare, aproape morminte cu oameni vii.

In cei 20 de ani de lupte politice, toţi au avut grije să îşi agonisească sieşi averi, dar nu s'au gândit nici o clipă la zbaterea ţăranului dela sate, care murea cu zile. Slabele îndemnuri ale acelora cari au văzut la timp răul în care se frământa poporul, nu au avut darul să înduplece inimele.

A trebuit să ardă un sat, să vie o nenorocire peste capul ţăranilor, ca ochiul să se deschidă şi grija să se îndrepte spre ei.

Nu numai satul Dioşti trebue ridicat. Toate satele ţării sufere. Inspre toate trebue să se îndrepte gândul binevoitor al celor cari vreau binele ţăranului.

Ridicarea satului Dioşti este solia vestitoare a începerii unei opere mari de ridicare a ţării. Pătrunşi de bucuria acestei fapte alese, însoţim aşezarea primei cărămizi la temelia satului Dioşti, cu gândul nestrămutat, că această cărămidă va fi pusă în ţara întreagă, la temelia tuturor satelor de pe întinsul acestui pământ românesc.

Bucură-te popor român, că soarele unor zile mai bune va răsări şi pentru tine.

HRANA SUFLETULUI

SLAVA CRUCII

Crucea a stârpit mânia lui Dumnezeu de-asupra oamenilor, a lucrat împăcarea, a prefăcut pământul în cer, a unit pe oameni cu Ingerii, a dărâmat tăria morţii, a surpat puterea diavolului, a stârpit puterea păcatului, a slobozit lumea din rătăcire, a reîntors adevărul, a speriat duhurile cele rele, a dărâmat capiştele idoleşti, a răsturnat jertfelnicele lor, a mânat fumul jertfelor, a sădit fapta cea bună şi a întemeiat bisericile. Crucea este voinţa Tatălui, cinstea Fiului, bucuria Sfântului Duh şi slava Sfântului Pavel, care zice: «Să nu-mi fie mie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Isus Christos». (Gal. VI, 14). Crucea este mai luminoasă decât soarele şi şi mai strălucită decât razele soarelui. Chiar de s'ar întuneca soarele, crucea totuşi străluceşte şi soarele se întunecă, pentru că se covârşeşte de sclipirea crucii. Crucea a rupt zapisul ce era asupra noastră (Colos. II, 14), a nimicit temniţa morţii şi ne-a dat cea mai desăvârşită dovadă de dragoste a lui Dumnezeu: «căci aşa a iubit Dumnezeu lumea încât pre unul născutul Său Fiu l-a dat, ca tot cel ce crede, întru El să nu piară». (Ioan III, 16). Şi Pavel zice: «Fiind noi vrăjmaşi, ne am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său» (Rom. V, 10). Crucea este o tărie nebiruită, o pavăză neînvinsă, siguranţa bogaţilor, norocirea săracilor, ocrotirea celor prigoniţi, înarmarea celor năpădiţi, slobozirea de patimi, temelia faptei celei bune, semnul cel slăvit şi minunat.

(Din predica Sf. Ioan Chrysostomul la sfânta şi marea Vineri).

JERTFA DOMNULUI

Dragostea robului pentru stăpân

Pe timpul împărăţiei romane, un rob care ţinea mult la stăpânul său, văzând că dujmanii săi au izbutit şi l-au osândit la moarte, s'a hotărât să l scape chiar cu jertfa vieţii.

S'a dus degrabă acasă, a îmbrăcat hainele stăpânului său şi înfăţişându-se acelor duşmani le a zis: «Iată, eu sunt cel pe care voi l-aţi osândit la moarte, luaţi-mă şi ucideţi-mă!».

Şi l-au luat şi l-au ucis.

Tot asemenea s'a jertfit şi Mântuitorul nostru pentru noi. Când a văzut că după păcatele noastre suntem sortiţi la o moarte veşnică, s'a îmbrăcat în chipul nostru, s'a pus cu deplină voe în faţa duşmanilor şi a murit pentru noi.

IN LUME, DAR NU AI EI

Un creştin spunea unui prieten că el nu înţelege vorbele Mântuitorului: «Voi să fiţi din lume, dar să nu fiţi ai lumii».

Atunci, prietenul său, care era un om mai zidit în învăţătura Domnului, i-a răspuns:

— «Cu oamenii în lume, se petrece întocmai ca şi cu peştii în mare. Cu toate că apa mării e sărată, peştii nu sunt săraţi ca ea. Aşa şi cu oamenii, ei pot să trăiască în lume, fără să ia «sărătura» ei, adecă păcatele ei».

Bărbatul şi femeia cucernică

Numai un singur glas se înalţă dela toate limbile către ziditorul lumii. Deosebire nu se face aici dintr'aceea că unul este rob, altul slobod, unul slugă, altul stăpân, unul bogat, altul sărac, şi de este cineva bărbat sau femeie, ci deosebirea zace în simţimânt, de este cineva râvnitor sau uşuratic, păcătos sau cu fapte bune. Cu privire la aceasta pot eu pe mulţi bărbaţi a-i numi muieri, şi pe multe muieri — bărbaţi, pe mulţi înţelepţi a-i numi fără de minte, şi pe mulţi fără de minte — înţelepţi...

Numesc pe o femee bărbată, ba încă trebue să mărturisesc, că ea este mai puternică decât un bărbat, când ea apucă armele cele duhovniceşti, îmbracă platoşea dreptăţii, pune coiful mântuirii, se acopere cu pavaza credinţei, se încinge cu brâul adevărului, apucă sabia duhului şi aşa cu arme strălucite, stă în rânduială de bătălie. Prin simţul ei cel înalt, ridicându se până la cer năvăleşte asupra şiragurilor de bătălie ale duhurilor celor rele şi pune capăt tiraniei Satanei, omorând patimele şi poftele şi aşa răstoarnă încă mai mulţi vrăjmaşi decât obişnuinsc a cădea în luptele cele obişnuite. Ea ucide nu oameni ci gândurile cele nebuneşti, cele păcătoase. In lucrurile cele vremelnice şi trupeşti, bărbatul şi muierea se deosebesc. Femeii se cuvine gherghelul, fusul, coşniţa şi căutarea gospodăriei casei.

Ea trebue să rămână în casă şi să crească copiii săi. Dimpotrivă, partea bărbatului sunt camerele judecăţii, adunările de sfat, treburile lumeşti, războiul şi bătălia, ş. a.

Insă în luptele cucerniciei, bărbatul şi femeia au un singur loc de luptă şi un singur fel de luptă. Incă şi femeile trebue să se înarmeze la această luptă. Incă şi ele se luptă, se înarmează şi ca învingătoare se proslăvesc. Incă şi vitejia lor îşi are răsplătiri, premii şi cununi, încă şi semnele învingerii lor sunt pompoase, încă şi biruinţele lor sunt multe şi numeroase.

(Din predica Sf. Ioan Chrysostomul la Duminica 28-a după cincizecime).

DE TOATE

Cea din urmă scăpare

Marinarii de pe vaporul »Ştirbei Vodă« povestesc următoarea întâmplare: In timp ce vaporul plutea în largul Mării Mediterane, deodată s'au aşezat pe punte zeci de mii de rândunele, cari se lăsau prinse de marinari. Bietele păsări, istovite de drumul lung şi de frigul care bântuia aspru deasupra mării şi-au găsit scăpare pe vapor. Cum a ajuns vaporul în Grecia, pasările şi-au văzut de drum. Altfel nefericitele vestitoare ale primăverii şi-ar fi aflat moartea în fundul nemăsuratei mări.

Timbru scump

Timbrele postale cu cât sunt mai vechi cu atâta au un preţ mai mare. Aceasta din pricina colecţionarilor, cari se întrec în a aduna cele mai vechi şi mai rare timbre. Printre timbrele româneşti scumpe se află unul sau două cari datează de pe la întemeierea Principatelor. De curând s'a vândut la Londra un timbru românesc cu frumoasa sumă de 400 de mii de lei. Timbrul poartă data anului 1858. Scump petec de hârtie...

Drumuri de sare

Inginerii constructori de drumuri se străduiesc să afle materialul cel mai bun pentru construcţia drumurilor Acum câţiva ani, un inginer a încercat să acopere drumul cu gumă — fără a-i izbuti. O altă încercare asemănătoare a făcut un inginer în anul trecut, acoperind drumul cu table de sticlă. Nici această încercare nu a izbutit. Deunăzi, un inginer a încercat acoperirea drumului cu un amestec de argilă, pietriş şi sare. Acest amestec se spune că ar forma un soi de beton foarte puternic. Procedeul acesta a fost adoptat de mai multe state şi se spune că dă rezultate bune, mai ales că nu costă mult.

Oameni mari şi mici...

Cel mai înalt om din lume este un american din California. El măsoară 2 metri 75 centimetri înălţime. Are 21 de ani şi se spune că şi acuma mai creşte. Femeea cea mai înaltă din lume măsoară 2 m. 37 înălţime şi cântăreşte 200 de kgr. Omul cel mai mic de abia îl ajunge până sub genunchi. El măsoară 75 de centimetri înălţime iar în greutate 15 kg. Are 41 de ani.

Oameni cu memorie rară

Se spune că oamenii cari au cea mai bună memorie se află în India. Ei sunt nişte preoţi bătrâni cari ştiu pe din afară cartea sfântă a religiei lor. Aceşti oameni transmit din tată în fiu întreg cuprinsul cărţii aceleia, fără nici o greşală dar fără a o avea scrisă. Cartea aceasta cuprinde 20 de mii de versuri cari numără un milion şi un sfert de cuvinte. Ca să ştii pe din afară atâtea versuri trebue să ai într'adevăr o memorie »indiană«...

Capitala Japoniei se scufundă

Un cunoscut învăţat japonez, făcând diferite măsurători, a constatat că dela cutremurul din 1923, pământul pe care este clădit oraşul Tokio, se scufundă. Invăţatul a socotit că de atunci până acum un an capitala Japoniei s'a scufundat cu 1 metru. In fiecare an se va scufunda cu 6 7 cm.

Un pachet care înghite lucruri de preţ

Un învăţat spunea odată: Dacă din toţi hoţii ai putea face oameni de treabă, cu mintea lor ageră multe lucruri de preţ s'ar putea face. Şi pe bună dreptate. Hoţii sunt aceia cari scornesc cele mai uimitoare lucruri. Odată, acum câţiva ani, directorul unei băn[ci] din America, a pierd[ut] cheile dela casa de ba[ni]. Toate străduinţele mecan[i]cilor de a deschide ca[sa] au rămas zadarnice. D[i]rectorul a publicat atu[nci] în ziare un anunţ, în ca[re] roagă pe hoţii de case [de] bani, să vie să i deschi[dă] cassa. S'a prezentat [un] domn, care desigur nu [a] spus că i hoţ, şi în 2 m[i]nute a deschis cassa. N[u]mai pe urmă a scris d[i]rectorului că este hoţ...

Nişte hoaţe în Paris, a[u] construit o maşinărie c[a un] ceas, care ridică de p[e] masă orice lucru. Aceast[ă] maşinărie au aşezat-o în[]tr'un pachet. Hoaţele in[]trau în magazii cu lucrur[i] de preţ şi puneau pachetu[l] pe un lucru dinainte ochit. Pachetul ridica lucrul, î[l] închidea înăuntru şi hoa[]ţele plecau cu el. Ele a[u] fost descoperite de către un director de prăvălie ma[]re, care a auzit în pache[t] cum sună maşina.

Familii spornice

Foarte puţine cazuri de naşteri de gemeni mulţi se cunosc în lume. In ul[]timii 240 de ani în lumea întreagă s'au întâmplat [] naşteri cu patru gemeni ş[i] mai mulţi.

Acum 5 ani a făcut [o] vâlvă mare naşterea celo[r] 5 surori Dionne din America. Părinţii copilelor a[u] ajuns în scurtă vreme, di[n] oameni săraci, oameni foarte bogaţi. American[ii] dornici de fapte rare, au trimis copilelor atâtea daruri, încât câte una are a[] o avere de peste 30 d[e] milioane.

La noi în anul trecut, [o] femee din com. Pătârlagele, a născut patru copii. Din cauza sărăciei şi a neîngrijirii la vreme, copiii au murit.

Deunăzi, o fermieră di[n] India a născut 6 copii. După naştere îndată, un copil a murit. Ceilalţi 5 sun[t] sănătoşi. Medicii au nă[]dejdea să i scape cu viaţă.

Şi-a serbat singur moartea

Ascultătorii unei staţiuni de radio din India n'au fos[t] puţin surprinşi când au auzi[t] pe celebrul poet indian Har[]rat Jigar Maradabade, pe ca[]re de opt zile poporul indian îl plângea, ştiind că e mor[t] declamând el însuşi din poe[]ziile sale, la ora când era a[]nunţată comemorarea ope[]relor sale. Cu câteva minute înainte de începerea comemorării »defunctul« se pre[]zentă la post, legitimându[]se, spre mirarea celor pre[]zenţi, şi fără a cere prea mu[ltă] voe, se aşeză la microfon. Moartea sa fusese anunţat[ă] de toată presa din Indi[a]

Foiţa

POVESTEA PÂINII

Pe vremuri într'un sat erau doi oameni cari se săturaseră de traiu bun.

Aveau mâncare din belşug şi mai ales pâine mâncau de aceea, de care mulţi nu o au astăzi. Stând ei acolo în sat avuse prilej să mănânce fel de fel de pâine şi le venise gust să mănânce şi mama pâinii.

Ce s'au gândit ei: bani avem, haide să plecăm în lume frate şi să mâncăm şi mama pâinii că ne-am săturat de celelalte feluri de pâine; bun şi făcut.

Şi-au luat tălpăşiţa şi la drum — mergând ei au dat peste o pădure.

In acel timp unui om îi murise amândoi boii dela jug şi plecase şi el în lume să caute pe Dumnezeu şi să-l roage să-i dea alţi boi în loc, că-i stă plugul pe brazdă, şi se găseşte cu Dumnezeu în pădure — uitasem să vă spun că Dumnezeu se prefăcuse într'un moş bătrân. Cum stăteau ei la foc — vorba 'n sus, vorba 'n jos, îi întrebă Dumnezeu pe oameni ce vânt îi aduce şi 'ncotro se călătoresc şi cei cu ei de au plecat în lume: Ei ţanţoşi, îi răspund moşului — căruia ei nătângii nu-i cunoşteau puterea — că s'au săturat de feluri şi chipuri de pâine şi-au plecat în lume să găsească şi să mănânce şi mama pâinii.

Dumnezeu face un semn şi călătorii se prefac în doi bivoli mari.

Vine rândul şi omului ce-i murise boii ca să fie întrebat de moşneag şi omul îşi spuse păsul, că-i murise boii din jug şi că ar vrea să ceară alţii 'n loc dela Dumnezeu.

Atunci moşneagul îi spune: »ia bivolii ăştia şi du-te de-ţi ară, seamănă-ţi, dar altă mâncare să nu dai bivolilor, decât pleavă de grâu şi apă şi după un an să mi-i aduci tot în locul de faţă. Se scoală omul, ia bivolii şi pleacă; s'apucă omul de arătură, de semănat, munceşte la secerat — la cules — se procopseşte omul şi vine cu ei la termen la locul ştiut; ştia cu cine are de-aface acum, mulţumeşte cum se pricepe el pentru ajutorul dat.

Dumnezeu preface din nou pe bivoli în oameni şi le zice răstit:

— V'aţi săturat de mama pâinii?

— Ne-am săturat, Doamne.

La locul vostru acum, şi să nu vă mai prind că ieşiţi din sat că am să schimb socoteala!

M. Hera.

Invățăminte dureroase

Primăria Arad a dat un ordin aspru, dar sănătos: Nici un revânzător de pe piață nu va putea vinde zarzavaturi decât numai după ora 9 dimineața. De ce a luat primăria această măsură? Negustorii revânzători de zarzavaturi, cei mai mulți jidani și streini, așteptau pe sătenii români la bariera orașului, le cumpărau marfa pe preț de nimic și apoi o vindeau ei pe piața Aradului cu preț înzecit. Măsura primăriei a dat putință românilor dela sate, să intre în oraș cu marfa, să o vândă până la ora 9 dimineața și numai ce nu va putea vinde producătorul direct, să poată cumpăra revânzătorul.

Măsura aceasta nu a fost însă pe placut șvabilor cari, în Banat, sunt stăpânii comerțului cu zarzavat.

Un număr destul de însemnat de șvăboaice, s'au pus în grevă, au ocupat intrările orașului Arad și au oprit pe sătenii români să intre în oraș, amenințându i cu scoaterea ochiilor. Greva devenind la un moment dat primejdioasă, autoritățile au luat intinse măsuri și au făcut mai multe arestări. Totuși greva cultivatorilor de legume este încă în curs.

Intâmplarea aceasta ne desvălue o stare foarte tristă. Ne arată că în țară nu numai industria, comerțul, meseriile, sunt stăpânite de streini, ci chiar și agricultura. Pentru-că cultivarea zarzavaturilor ține de agricultură și este o meserie de aur. Săteanul nostru este sortit să scurme pământul, să-și scoată bucata de pâne pentru traiul de pe o zi pe alta dar să nu aibă de prisos, iar străinul să trăiască aici, pe pământul nostru, în belșug și în desfătare. Iar atunci când împotriva lui se ridică un ordin, streinul se impotrivește ordinului, amenință și face grevă. O obrăznicie pe care românul nu ar fi în stare să o săvârșească!

Adevărul acesta dureros trebue să ne deschidă ochii. Invățămintele grevei șvabilor din Banat nu trebue luate în deșert. Ci luând pildă dela alte neamuri, să punem pe străini în locul în care i-au pus aceia.

Putem oare nădăjdui acest lucru?

Un cântec care nu se mai sfârșește

— Retragerea voluntarilor din Spania —

Este într'adevăr un cântec fără de sfârșit. Nu știm de câte ori s'au ținut sfaturi peste sfaturi, în vederea retragerii voluntarilor din Spania. Acum un an ziarele vesteau cu mare bucurie: »Vor fi retrași voluntarii din Spania«! — Lumea aștepta cu nerăbdare și deodată scriau din nou ziarele: »Italia a trimis 50 de mii de voluntari pe frontul spaniol«... „Germania a trimis o mie de mitraliere"... și așa mai departe.

Cele mai nouă vești cari ne sosesc din Franța spun: „Anglia și Franța au căzut la înțelegere să retragă voluntarii din Spania« In această privință a fost dată chiar și o știre oficială care spune astfel: »Planul asupra căruia au căzut la înțelegere Franța și Anglia urmează să fie supus reprezentanților celorlalte puteri, inainte de adunarea la un loc a comitetului de neintervenție.«

Ce însemnează asta? Planul va fi supus în cel dintâi rând într'un comitet. Acest comitet se va aduna din nou, ca să ducă planul în alt comitet. Acest din urmă comitet nu are vreme acuma fiind ocupat în altă parte și iată cum, soartea unui plan se poticnește de o buturugă, mică de tot, dar peste care nu poate sări...

In acest timp spaniolii se bat, voluntarii îi ajută și războiul continuă nestânjenit. Iar sfătuirile se țin lanț, pentrucă așa-i învățată lumea. Să se sfătuiască în adunări și să acopere cât mai mult vina altora. Toți sar împotriva Germaniei, a Italiei, că trimit voluntari, că produc zarvă în lume, dar cu Rusia nu au nimic. Cu toate acestea Rusia este cea mai vinovată în războiul spaniol și din pricina ei cântecul nu se mai sfârșește.

Japonezii au încercuit 50 de divizii chineze

Războiul dintre China și Japonia se desfășoară mai crâncen decât mintea omului își poate închipui. Forțe uriașe se ciocnesc necontenit pe un front întins de sute de chilometri. Intr'o vreme se vestea că trupele chineze ar fi bătut mult încolo peste liniile frontului trupele japoneze. Vestea aceasta a produs o mare nedumerire în toată lumea. Mai ales neamurile cari au o aleasă dragoste pentru comunism, s'au bucurat și au slăvit cu mult alai biruința »stângii« unde Rusia avea cuvânt hotărâtor. S'au înșelat însă amarnic. Contrar știrilor răspândite, cele mai nouă vești cari sosesc de pe frontul din răsărit, altfel spun.

Trupele japoneze au ocupat în intregime orașul Suchov. Acest oraș era cetatea unde s'a adunat să apere frontul cea mai mare parte a armatei chineze. Peste 50 de divizii, având fiecare 7000 de oameni, sunt aproape încercuite de japonezi în regiunea Suceu și în orașul Suchov. Ele sunt amenințate să fie nimicite cu desăvârșire. Din oraș au izbutit să se retragă 6 divizii cari aveau în frunte pe însăși mareșalul Ciang-Kai-Shek, conducătorul suprem al armatei chineze.

Inlăuntrul orașului Suchov japonezii au aflat 3 mii soldați chinezi morți. Luptele împrejurul orașului sunt crâncene. Armatele chineze se luptă disperate ca să scape din strânsoarea japoneză.

Conducătorii armatelor japoneze au aruncat în luptă întreaga armată, cu toate armele și mașinăriile grele. Sunt hotărâte să termine cât mai curând războiul. In acest scop au pus în luptă și gazele otrăvitoare.

Mulți se întreabă și acuma, de partea cui va fi biruința? Este foarte greu de ghicit. China este o țară cu o întindere foarte mare. Tactica folosită de armata chineză este retragerea spre inima țării. Japonezii înaintează mereu și atunci chinezii îi lovesc pe la spate, îngreunându-le mult aprovizionarea. Aceste greutăți îi stânjenesc pe japonezi și o biruință deplină poate că nu vor avea nici odată. De aceea se vorbește foarte mult despre o propunere de pace care va fi cerută de către guvernul Japoniei. Condițiunile pe care le vor pune japonezii încă nu sunt cunoscute.

Germania la lucru pe tărâmul comercial

— Un canal uriaș va lega fluviul Rhin de Dunăre și va deschide Germaniei porțile spre răsărit. —

Lupta pe tărâm economic este azi preocuparea de căpetenie a lumii. Fiecare țară se străduește să și ducă cât mai departe mărfurile și să înlesnească aducerea lor pe calea cea mai scurtă. Țările privilegiate de soarte în această privință sunt țările cu mările deschise, ca Anglia și Franța. Mai puțin norocoase sunt Italia și Germania. Italia stăpânește marea Mediterană dar poarta de ieșire spre Oceanul Atlantic, Gibraltarul, este în stăpânirea Angliei. Altă parte de ieșire spre Răsărit, canalul Suez, este tot în stăpânirea Angliei. Germania stă și mai rău. Singura ei cale de ieșire este strâmtoarea dintre Franța și Anglia, așa zisul canal al Mânecii, unde vapoarele pot fi controlate cu mare ușurință. După alipirea Austriei, planurile economice ale Germaniei au luat o desvoltare uriașă. In scurtă vreme Germania se va așeza în rândul celor mai puternice țări comerciale.

Canal între Rhin și Dunăre

Planurile de a lega fluviul Rhin cu Dunărea, printr'un canal uriaș, stau gata de multă vreme. Mari ingineri germani au plănuit acest lucru încă cu mulți ani înainte dar nu l-au putut pune în lucrare. Pricina a fost în cel dintâi rând lipsa de bani, iar în al doilea rând motive politice. Pe vremea aceea încă nu se știa că odată Austria va forma trup comun cu Germania. Azi, după împlinirea acestui vis, planurile de a lega Rhinul cu Dunărea au ieșit din nou din uitare.

Apele Rhinului aduc vapoarele germane din mările de Miazănoapte până în inima Germaniei. Canalul uriaș, care va fi terminat în anul 1945, va da putință vapoarelor să treacă în apele Dunării și pe Dunăre în jos până în marea Neagră. Vom fi astfel legați și noi cu Germania, iar porturile noastre dela Dunăre vor deveni îndată porturi și mai importante, în cari se vor opri cele mai de seamă vapoare comerciale.

Viena, portul Europei centrale

Austria fiind o țărișoară săracă, nu ducea un schimb comercial mare. Vapoarele cari umblau pe Dunăre până la Viena erau mai mult de călători. Foarte puține vapoare comerciale, mai cu seamă cu petrol românesc, mergeau spre Viena. In planul de 7 ani, guvernul german are de gând să facă din Viena portul Europei de mijloc, un «al doilea Hamburg» cum îi vor spune Germanii, orașul Hamburg fiind cel mai mare port german. In portul comercial al Vienei puteau descărca 1 milion de tone mărfuri. In șapte ani va fi mărit de zece ori.

Poartă deschisă spre Răsărit

Canalul care va lega fluviul Rhin de Dunăre va deschide larg porțile Germaniei spre Răsărit. De multă vreme guvernul german plănuia o ieșire spre țările bogate ale răsăritului, dar nu avea cum. Pe uscat nu putea, fiindcă cele mai multe dintre țări se împotriveau, de teama politicei germane. Pe calea apei nimeni nu va putea opri vapoarele din trecerea lor și după o vreme, încetul cu încetul, se vor opri și în porturile altor țări, punând astfel temelia unei legături comerciale.

Râvna țărilor puternice a fost totdeauna Răsăritul. Aici stau bogățiile. Franța ține în dinți Irakul de unde suge petrol cu nemiluita. Anglia face moarte de om pentru Palestina, unde are lipsă de un post de veghe pentru Răsărit. Numai Germania încă până aci nu s'a amestecat prea mult în Răsărit. Singurul amestec a fost de ordin politic. Câteva legături de mică însemnătate, cari făceau mai strânsă prietenia. Incolo nu aveau nici un câștig.

Planul întinderii comerțului german spre Răsărit va pune greu pe gânduri pe celelalte puteri. Vom vedea vremea apropiată, când Anglia și Franța se vor împotrivi și la acest lucru, cu toată puterea. Căci intrând germanii în Răsărit, alte țări vor fi silite să iasă. Așa i politica germană.

Altă politică germană

Din aceste fapte putem trage tâlcul adevărat al celor ce se petrec în Europa. Germania, de frica căreia toate puterile s'au înarmat până în dinți, și-a zis: — Ori cât mă voi lua eu la întrecere cu celelalte țări, nu le voi putea întrece cu înarmarea. Cheltuind prea mult cu oțelele, scade puterea economică a țării. Mai bine mă întăresc economicește și înarmarea vine singură.

Aceasta este cea mai nouă politică a Germaniei. Bună politică. Suntem siguri că va izbuti! Pentrucă știut este, că țara care are cea mai mare tărie economică, va fi întotdeauna țara cea mai puternică.

Telegrame la închiderea foii

Primejdia unui războl între Japonia și Rusia

MOSCOVA. — Mareșalul rus Bluecher a dat ordin ca unitățile armatei sovietice din răsăritul îndepărtat, să fie puse în stare de alarmă în vederea unui război cu Japonia.

Imperiul chinez nu va putea sta sub stăpânirea Japoniei atâta vreme cât în treburile Chinei se va amesteca și Rusia. Acest fapt îi va determina pe japonezi să declare război Rusiei sovietice.

Mișcare naționalistă în Ucraina pentru deslipirea de Rusia

MOSCOVA. — Partidul naționalist ucrainean lucrează din toate puterile pentru deslipirea Ucrainei de Rusia. In cursul lunei Februarie din anul de față, n ționaliștii ucraineni au omorât 270 de funcț onari sovietici.

Poliția tainică G. P. U. a d scoperit în vremea din urmă 3 organizațiuni revoluționare cari pregăteau deslipirea Ucrainei. Autoritățile au făcut mii de arestări, pe cari le-au ținut ascunse, pentru a nu produce tulburări în sânul poporului. In cursul 'unii Martie naționaliștii ucraineni au ucis doi ofițeri înalți și 11 comisari politici.

Trupele generalului Franco înaintează biruitoare

BURGOS. — Cu tot timpul rău, trupele naționaliste își continuă înaintarea. In toate sectoarele se dau lupte crâncene. In fiecare zi trupele naționaliste cuprind sate și poziții importante. Aeroplanele ajută mult înaintarea trupelor.

Pe toate frnoturile s'a abătut un val de frig neobișnuit. Din această cauză înaintarea se face foarte greu. Armatele republicane, lipsite de muniții, se retrag în dezordine. Pe toate fronturile trupele naționaliste au făcut nenumărați prizonieri, cucerind și un material bogat de război.

Stalin nu mai este în siguranță

MOSCOVA. — Șeful poliției secrete G. P. U. din Moscova a sfătuit pe Stalin să nu părăsească, la sfârșitul lunii, capitala spre a se duce la țară, f indcă nu poate lua garanții în privința siguranței lui.

In ultimele săptămâni, 300 de ofițeri și soldați din garnizoanele din Caucaz, unde Stalin se duce de obicei spre a se odihni, au fost arestați pentru pregătire de comp'ot împtriva lui.

Groaznică catastrofă de cale ferată în China

TOKIO. — O groaznică ciocnire de trenuri s'a produs pe linia ferată Canton-Hankeu, în China. Un tren accelerat s'a ciocnit noaptea cu un tren de marfă. De subt sfărâmăturile vagoanelor au fost scoși 200 de morți. Cauza ciocnirii nu se cunoaște. Au fost arestați mai mulți funcționari bănuiți că poartă răspunderea acestei nenorociri.

Cursa înarmărilor nu cunoaște oprelişte

LONDRA. — Fabricele Lordului Nuffiel din Anglia sunt astfel aranjate încât vor putea produce lunar 100 de aeroplane de bombardament. Acest fapt însemnează că în timp de un an, întreprinderile Lordului Nuffiel vor înzestra armata britanică cu 1200 de aeroplane.

Anglia mai cumpără din Canada încă 100 de aeroplane pe lună.

Cehoslovacii au încercat să arunce în aer un pod german din apropierea graniței

BERLIN. Postul de jandarmi din localitatea Mistebach a dat de știre, că un grup de 10 soldați cehoslovaci au încercat să arunce în aer un pod, aflat pe ter.to-ul german, lângă granița Cehoslovaciei. In câteva colțuri ale podului, soldații cehoslovaci au așezat cutii cu dinamită.

Doi grăniceri germani au oprit săvârșirea atentatului. La vederea grănicerilor germani, soldații cehoslovaci au fugit peste graniță în țara lor.

Noutăți — Știrile săptămânii

M. SA REGELE, având cunoștință despre necazurile Moților, a dat din banii Săi sume însemnate pentru ajutorare. Pentru cele 6 județe moțești, M. Sa Regele a împărțit câte 50 de mii de lei, cu scopul de a ajuta satele unde este sărăcia mai mare.

Pentru județul Cluj suma de 50 de mii de lei, dl Colonel Enescu, prefectul județului, a împărțit-o în comunele sărace din jurul muntelui Vlădeasa.

I. P. S. PATRIARHUL ROMÂNIEI a plecat în săptămâna trecută la Varșovia. Inaltul chiriarh și președinte al consiliului de miniștri a plecat în Polonia în vizită oficială, pentru a întoarce vizita I. P. S. Mitropolitului Dionisie al Varșoviei, care ne-a cercetat țara în luna Septemvrie din anul trecut.

Cercetările acestea frățești, ale reprezentanților celor două biserici au o deosebită însemnătate pentru strângerea legăturilor sufletești dintre cetățenii țărilor prietene, legate printr'un îndelungat trecut cultural, prin suferinți comune și apoi prin biruinți comune.

FAPTA GROZAVĂ A UNUI NEBUN. Agricultorul Iohan Bauer de 61 de ani ani, din localitatea Znojura în Cehoslovacia, a ucis cu lovituri de secure pe cei doi copii ai săi, pe o fetiță de cinci ani și pe un băetaș de șase ani. Nefericiții copii au fost găsiți fără suflare de mama lor. Tatăl criminal s'a sinucis. Crima a săvârșit-o cuprins de nebunie.

VIAȚĂ LUNGĂ. In comuna Filipești din județul Prahova a murit femeea Nița Stroe Butaru în vârstă de 118 ani. Este lucru foarte curios că în toată viața ei femeea nu a știut ce i boala. Nici un medic nu a pus mâna pe dânsa și în gură nu a luat toată viața nici un fel de doctorie. La această etate înaintată părul bătrânei era negru, fără nici un fir alb.

Pe unii oamenii câteodată moartea îi lasă uitați, dar nu-i pierde din ochi...

NU TRECEȚI când vedeți scris cuvântul »oprit«! Neascultarea de îndrumări duce la nenorociri groaznice. Pe drumul dintre orașul Tecuci și satul Nicorești se află aerodromul militar. Un sătean cu căruța, ca să scurteze drumul spre casă, a mânat deacurmezișul peste aerodrom, cu toate că era scris »oprit«. Un aeroplan coborând din văzduh chiar în acea clipă, a lovit căruța, omorând două femei și rănind de moarte pe căruțaș. Iată unde duce neluarea în seamă a semnalelor de primejdie.

ALȚI LEGIONARI OSÂNDIȚI. Tribunalul militar al Corpului I. Armată, judecând procesul legionarului locotenent Săndulescu Ioan și a sorei sale Elena, a dat următoarea osândă:

Locotenentul Săndulescu a fost osândit la un an închisoare, 10 mii de lei despăgubiri și 5 ani interdicție, pentru activitate legionară; a mai fost osândit la 3 luni închisoare pentru port neîngăduit de insignă legionară.

Sora Locotenentului Săndulescu a fost osândită la 6 luni închisoare, 5 mii de lei despăgubiri și 3 ani interdicție.

UN DEZERTOR din timpul războiului a fost prins în zilele trecute. El are acuma 51 de ani. In timpul luptei dela Marna a fugit și a stat ascuns 23 de ani în pivnița unui prieten al său. Murindu-i prietenul, dezertorul a fost nevoit să se mute în altă parte. Poliția a pus mâna pe el și l-a dat în judecată. Tribunalul militar l-a osândit la 7 ani temniță.

HOȚI INDRĂZEȚI au spart casele de bani dela societatea »Carpatina« din București. Folosindu-se de o mașină specială numită »gură de lup«, care are puterea de a tăia casele de fier, hoții au izbutit să fure suma de două milioane de lei. Din întâmplare, hoții au lăsat câteva urme prețioase cari vor da putința poliției ca în cea mai scurtă vreme să i prindă.

CUNOSCUTUL AGITATOR comunist M. G. Bujor a fost prins de către autorități desfășurând o activitate subversivă în comunele suburbane dimprejurul Bucureștilor. M. G. Bujor dimpreună cu alți 21 de inși, tovarăși de ai lui, au au fost arestați și înaintați consiliului de război.

ARD SATELE. Un groaznic incendiu a pustiit comuna Perșunari din jud. Buzău. Focul a luat naștere dela gospodăria unui sătean așezată lângă biserică. Din cauza unui vânt puternic focul a cuprins întreg satul. Nici biserica nu a putut fi salvată. Lipsa de apă a mărit catastrofa. Intreg satul este numai grămezi de ruine din care iese fum. Jalea printre locuitorii satului nu se poate descrie.

MĂSURĂ IMPOTRIVA FUNCȚIONARILOR SCOȘI DIN SLUJBĂ. Guvernul a luat hotărârea ca să pună în vedere tuturor întreprinderilor particulare, industriale și comerciale, ca să nu angajeze în personalul lor nici un funcționar dintre aceia cari au fost îndepărtați din slujbele statului. Aceasta din pricina, că acești funcționari au fost dovediți că înfruntă legile, prin acțiunea pe care au desfășurat o.

REGULAREA CURSULUI APELOR. Ministerul lucrărilor publice și a comunicațiilor a repartizat suma de 37 de milioane lei pentru regularea cursului apelor din țară.

S'a hotărât ca până la 1 Ianuarie anul de față, să se întocmească un program de lucru pe 5 ani, care va cuprinde lucrări de regulare a râurilor și drumurilor de pe graniță, apărarea comunelor împotriva revărsării apelor precum și lucrări nouă de irigație. Programul va fi astfel întocmit încât să se poată lucra în fiecare an în sumă de 50 milioane de lei

VIZITA AGRICULTORILOR POLONEZI IN ROMÂNIA. Un grup de agricultorii polonezi au fost primiți de către dl Gh. Ionescu Sisești, ministrul agriculturii. Vineri oaspeții au vizitat Institutul de cercetări agronomice, ferma Băneasa, Institutul național Zootechnic și pivnițele de vin Mott. Sâmbătă agricultorii polonezi au fost conduși în comunele Mărculești și Cernavoda, De aici au plecat la Constanța unde au vizitat silozurile, uscătorile de porumb etc.

In zilele de Duminecă și Luni, oaspeții polonezi au vizitat orașele Ploești, Breaza, Sinaia și Brașovul. De aici au plecat spre Ungaria.

AU INCEPUT CĂLDURILE. In anul acesta căldurile lui Cuptor au pornit mult mai devreme decât în alți ani. Mai cu seamă deasupra câmpiei Munteniei călduri neobișnuite în luna Mai au început să bată. Termometrul s'a ridicat în unele locuri până la 48 de grade la soare și 32 de grade la umbră.

In partea de miazănoapte a țării, prin Ardeal mai cu seamă, cerul este încurat și plouă.

După veștile cari sosesc, căldurile vor crește. Vara a sosit pe neașteptate. Se ves esc călduri mari în vara aceasta.

Tipografia Astra Ardeleană S. A. R. - Cluj, Calea Moților 59.

Bun de imprimat